

**ความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในกรอบความร่วมมือ BIMSTEC**

ความเป็นมาของ BIMSTEC

ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation (BIMSTEC)) เป็นกรอบความร่วมมือทางวิชาการและเศรษฐกิจระหว่าง ๗ ประเทศในอ่าวเบงกอล ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๐ โดยเป็นการริเริ่มของประเทศไทย ประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล ราชอาณาจักรภูฏาน และประเทศไทย ซึ่งมีสาขาความร่วมมือจำนวน ๑๔ สาขา ประกอบด้วย ๑. การค้าและการลงทุน ๒. เทคโนโลยี ๓. คมนาคม ๔. พลังงาน ๕. ท่องเที่ยว ๖. ประมง ๗. เกษตร ๘. สาธารณสุข ๙. การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ ๑๐. การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ๑๑. การลดความยากจน ๑๒. วัฒนธรรม ๑๓. ปฏิสัมพันธ์ในระดับประชาชน และ ๑๔. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ความร่วมมือภายใต้สาขาการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

นานาประเทศเห็นความสำคัญของการร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย ขณะเดียวกันปัญหาการก่อการร้ายได้เพิ่มขึ้นในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเหตุให้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ กลุ่ม BIMSTEC กำหนดให้มีสาขาความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (Counter-Terrorism and Transnational Crime (CTTC)) โดยมีอินเดียเป็นประเทศนำในคณะทำงานร่วมว่าด้วยความร่วมมือด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (Joint Working Group on Counter-Terrorism and Transnational Crime (JWG-CTTC)) ซึ่งได้แต่งตั้งคณะทำงานย่อยภายใต้สาขานี้จำนวน ๔ คณะ ได้แก่

๑. คณะทำงานย่อยด้านการแลกเปลี่ยนข่าวกรอง (BIMSTEC Sub-Group on Intelligence Sharing) มีศรีลังกาเป็นประธานคณะทำงาน
๒. คณะทำงานย่อยด้านกรอบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย (BIMSTEC Sub-Group on Legal and Law Enforcement Issues) มีอินเดียเป็นประธานคณะทำงาน
๓. คณะทำงานย่อยด้านการป้องกันการลักลอบค้ายาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และสารตั้งต้น (BIMSTEC Sub-Group on Prevention of Illicit Trafficking in Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursor Chemicals) มีเมียนมาเป็นประธานคณะทำงาน
๔. คณะทำงานย่อยด้านการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (BIMSTEC Sub-Group on Combating the Financing of Terrorism (BIMSTEC SG-CFT)) มีประเทศไทยเป็นประธานคณะทำงาน

เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐/ หน้า ๑

กองความร่วมมือระหว่างประเทศ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การดำเนินงานของคณะทำงานย่อย BIMSTEC SG-CFT

คณะทำงานย่อย BIMSTEC SG-CFT ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในด้านการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย การจัดตั้งกลไกในการติดต่อประสานงานระหว่างกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดีของประเทศสมาชิก รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายในภูมิภาค ซึ่งคณะทำงานย่อยชุดนี้ มีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ทำหน้าที่เป็นประธานคณะทำงาน (Lead Shepherd) และมีหลักการว่าในแต่ละปีประเทศสมาชิกจะหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม BIMSTEC SG-CFT ตามลำดับอักษรชื่อประเทศ จนถึงขณะนี้มีการประชุม BIMSTEC SG-CFT มาแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๙ ครั้ง (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐)

ในการประชุม BIMSTEC SG-CFT ครั้งที่ ๗ ผู้แทนบังกลาเทศเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาขยายอาณาเขตของคณะทำงานย่อย BIMSTEC SG-CFT ให้ครอบคลุมเรื่องการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่อาชญากรรมข้ามชาติประเภทอื่นๆ ซึ่งที่ประชุม BIMSTEC Senior Officials' Meeting ครั้งที่ ๑๗ ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ ประเทศเนปาล ให้ความเห็นชอบในเรื่องดังกล่าว และเปลี่ยนชื่อเป็นคณะทำงานย่อยด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (BIMSTEC Sub-Group on Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism (BIMSTEC SG-AML/CFT))

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

๑. การจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลและองค์กรที่ถูกกำหนดของกรอบความร่วมมือ BIMSTEC (BIMSTEC Consolidated List of Designated Individuals/Entities)

เกิดขึ้นจากการเสนอของฝ่ายไทยต่อที่ประชุม BIMSTEC SG-CFT ครั้งที่ ๔ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลและองค์กรที่ถูกกำหนดเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายของประเทศสมาชิก BIMSTEC ทุกรายชื่อ จนถึงขณะนี้ มีเพียงประเทศศรีลังกา อินเดีย และบังกลาเทศที่ส่งบัญชีรายชื่อที่ได้จัดทำมาให้สำนักงาน ปปง. รวบรวม สำหรับประเทศเนปาล เมียนมา และภูฏานแจ้งว่าไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลและองค์กรที่ถูกกำหนดของประเทศ มีเพียงการนำ UN List มาใช้เท่านั้น

๒. การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองทางการเงิน

ในที่ประชุม BIMSTEC SG-AML/CFT ทุกครั้งจะเน้นย้ำถึงความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองทางการเงินระหว่างประเทศสมาชิกเป็นอันดับแรก ปัจจุบันมีการจัดทำ MOU เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองทางการเงินระหว่างกัน ดังนี้

	บังกลาเทศ	ภูฏาน	อินเดีย	เมียนมา	เนปาล	ศรีลังกา	ไทย
บังกลาเทศ		มี	มี	มี	มี	มี	มี
ภูฏาน	มี		กำลัง ดำเนินการ	ไม่มี	ไม่มี	กำลัง ดำเนินการ	กำลัง ดำเนินการ
อินเดีย	มี	กำลัง ดำเนินการ		No	มี	มี	มี
เมียนมา	มี	ไม่มี	ไม่มี		มี	มี	มี
เนปาล	มี	ไม่มี	มี	มี		มี	มี
ศรีลังกา	มี	กำลัง ดำเนินการ	มี	มี	มี		มี
ไทย	มี	กำลัง ดำเนินการ	มี	มี	มี	มี	

๓. การส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกเข้าร่วมเป็นสมาชิก EGMONT

ที่ประชุม BIMSTEC SG-AML/CFT ทุกครั้งเรียกร้องให้ประเทศสมาชิก BIMSTEC SG-AML/CFT ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหน่วยข่าวกรองทางการเงินสากล (Egmont Group) แล้ว สนับสนุนให้ประเทศที่ยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont สมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มดังกล่าว

ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก BIMSTEC SG-AML/CFT ที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๕ ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ อินเดีย ศรีลังกา เนปาล และประเทศไทย มีเพียง ๒ ประเทศที่ยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont คือ เมียนมา (ประเทศไทยและญี่ปุ่นเป็นผู้สนับสนุน) และภูฏาน (บังกลาเทศและเกาหลีใต้เป็นผู้สนับสนุน)

จนถึงขณะนี้มีความคืบหน้าในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont ของประเทศเมียนมา เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ผู้แทนจากประเทศไทยและญี่ปุ่นได้เดินทางไปประเมินความพร้อมและให้คำแนะนำแก่หน่วยข่าวกรองทางการเงินของเมียนมาเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและข้อกำหนดฯ ทั้งนี้ ฝ่ายเมียนมาได้แจ้งความจำนงในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Egmont ต่อสำนักเลขาธิการ Egmont เรียบร้อยแล้ว

๔. การนำเสนอกรณีศึกษา และการอภิปรายของประเทศสมาชิก

กรอบความร่วมมือ BIMSTEC SG-AML/CFT มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของประเทศในอนุภูมิภาค และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศสมาชิกในประเด็นที่อยู่ภายใต้ อาณัติของคณะทำงานย่อย

การประชุมที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอในหัวข้อดังต่อไปนี้

ครั้งที่	หัวข้อ
๑	Current Situation of CFT
๒	Country Typologies/ Case Studies on Money Laundering and Financing of Terrorism
๓	Case Studies on the Abuse of NGOs/NPOs for the Financing of Terrorism
๔	Case Studies on Underground Banking Related to the Financing of Terrorism
๕	Case Studies on Terrorist Financing through Wire Transfer
๖	Case Studies on Terrorist Financing through Counterfeit Currency
๗	Case Studies on Terrorism Financing related Cross-border Movement of Funds
๘	Case Studies on Foreign Terrorist Fighters and Financing : National and Regional Response
๙	- Emerging Cyber Threats on Financial Sector - Illicit Flow of Funds

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความร่วมมือด้าน AML/CFT

๑. ประเทศสมาชิกมีปัญหาเฉพาะที่แตกต่างกัน ทำให้การพัฒนาความร่วมมือในด้าน AML/CFT มีจุดเน้นต่างกัน
๒. แต่ละประเทศยังขาดทรัพยากรและผู้เชี่ยวชาญด้าน AML/CFT ทำให้ความร่วมมือในการพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ไม่มีประสิทธิผลตามที่มุ่งหวัง
๓. สำนักเลขาธิการ BIMSTEC ยังขาดแคลนทรัพยากร และบุคลากร ทำให้การดำเนินงานของสำนักเลขาธิการฯ ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

๑. ควรแสวงหาความเชี่ยวชาญจากภายนอก เช่น องค์กรระหว่างประเทศ หรือประเทศที่มีความก้าวหน้าด้าน AML/CFT เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาขีดความสามารถของกลุ่ม BIMSTEC
๒. ควรกำหนดแผนงานเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันที่ชัดเจน เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกัน และการติดตามผลการดำเนินงานตามมติที่ประชุม เป็นต้น
๓. ควรพัฒนาช่องทางในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างประเทศสมาชิก เช่น การกำหนดรายชื่อผู้ประสานงานหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อประโยชน์ในการติดตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากประเทศสมาชิก เป็นต้น
